

*KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS*

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS MOKINIŲ GYVENSENOS IR SVEIKATOS TYRIMO ANALIZĖ

Gargždai, 2016

TURINYS

TYRIMO APRAŠYMAS IR METODIKA.....	2
TYRIMO REZULTATAI IR JŲ APTARIMAS.....	4
1. SOCIODEMOGRAFINIAI RESPONDENTŲ DUOMENYS.....	4
2. FIZINIS AKTYVUMAS	7
3. MITYBA	8
4. ŽALINGI ĮPROČIAI.....	10
5. TV, KOMPIUTERIŲ, IŠMANIŲJŲ TELEFONŲ NAUDOJIMAS	14
6. PREVENCINĖS PROGRAMOS MOKYKLOJE.....	15
7. PATYČIOS, SMURTAS, NELAIMINGI ATSTIKIMAI.....	16
8. SAUGUMAS KELYJE.....	18
9. SVEIKATA	20
IŠVADOS.....	22

TYRIMO APRAŠYMAS IR METODIKA

Klaipėdos rajono savivaldybės mokinių gyvenimo tyrimo analizė atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymo Nr. V-1387 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo 8.3 papunkčiu, kad nuo 2016 m. bus atliekami periodiniai 5, 7, 9 klasių mokinių gyvenimo tyrimai pagal metodiką, suderintą su LR Sveikatos apsaugos ministerija.

Mokinių gyvenimo tyrimas atliekamas remiantis Higienos instituto metodinėmis rekomendacijomis „Gyvenimo tyrimų organizavimas ir vykdymas savivaldybėse“, kuris preinamas internete adresu: <http://www.hi.lt/lt/metodika.html> (galima rasti vaikų gyvenimo klausimyno elektroninę versiją).

2016 m. balandžio–gegužės mėn. Klaipėdos rajono savivaldybės mokinių gyvenimo tyrime dalyvavo 949 mokiniai, kurį organizavo Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (anketų grįžtamumas – 100 proc.).

Tyrimo tikslas – įvertinti Klaipėdos rajono mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo, elgsenos ir sveikatos ypatumus.

Tyrimo uždaviniai:

1. Pateikti respondentų sociodemografinius duomenis.
2. Ištirti Klaipėdos rajono mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo ir elgsenos ypatumus pagal lytį, klases, amžių, gyvenamąją vietą, šeimos padėtį.
3. Ištirti Klaipėdos rajono mokyklinio amžiaus vaikų sveikatą pagal lytį, klases, amžių, gyvenamąją vietą, šeimos padėtį.

Tyrimo kontingentas

Tyrimo objektas - aštuoniolikos Klaipėdos rajono savivaldybės mokyklų 5-os, 7-os bei 9-os klasės mokinių gyvenimo ir sveikata, kurių amžius buvo nuo 11 iki 17 metų.

Tyrimo instrumentas

Gyvenimo tyrimo klausimynai sudaryti remiantis Lietuvoje keletą metų vykdomų tyrimų anketomis: Finbalt, ESPAD (angl. The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs), CINDI Health Monitor, EHIS (angl. European Health Interview Survey), HBSC. Gyvenimo klausimynas buvo išbandytas pilotinių tyrimų metu, koreguotas atsižvelgiant į pilotinės studijos rezultatus bei ekspertų nuomonę. Psichometrinės klausimynų savybės nebuvo vertintos.

Tyrimo klausimynas sudarytas iš dviejų dalių:

- 1) klausimų apie gyvenimą, kurie apima fizinį aktyvumą, mitybos ypatumus, televizoriaus žiūrėjimą bei kompiuterio naudojimą, alkoholio ir tabako gaminių, elektroninių cigarečių, narkotikų

vartojimą, prevencijos programas mokyklose, patyčias, smurtą šeimoje bei traumas, saugumą kelyje, asmens higieną, savo sveikatos vertinimą.

2) bendrųjų klausimų, į kuriuos įtraukti pagrindiniai demografiniai veiksniai (lytis, amžius, klasė, gyvenamoji vieta), klausimai apie šeimą, namų aplinką, kalbą, tautybę.

Duomenų analizės metodai

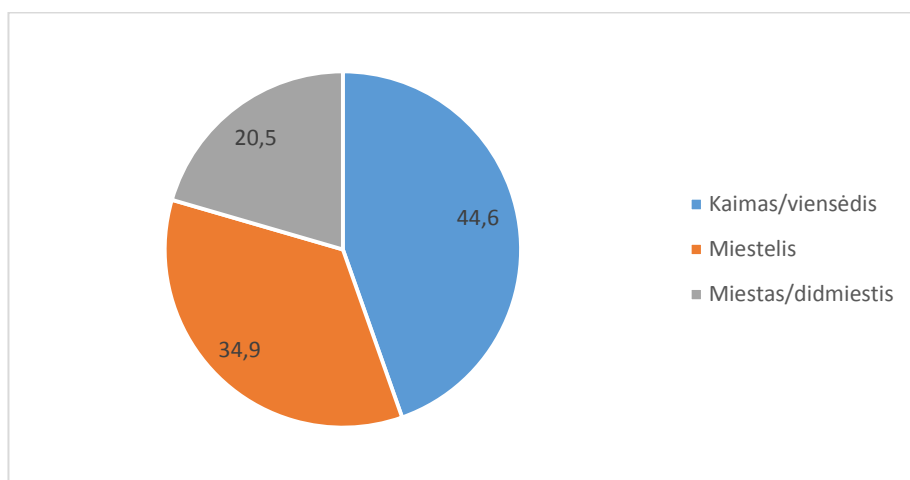
Surinkti anketinės apklausos duomenys analizuoti statistine programa „SPSS for Windows 22“ ir „MS Excel“ programomis. Skirtumas tarp grupių laikytas statistiškai patikimu, kai gauta p reikšmė buvo mažesnė nei 0,05 ($p < 0,05$).

TYRIMO REZULTATAI IR JŲ APTARIMAS

1. Sociodemografiniai respondentų duomenys

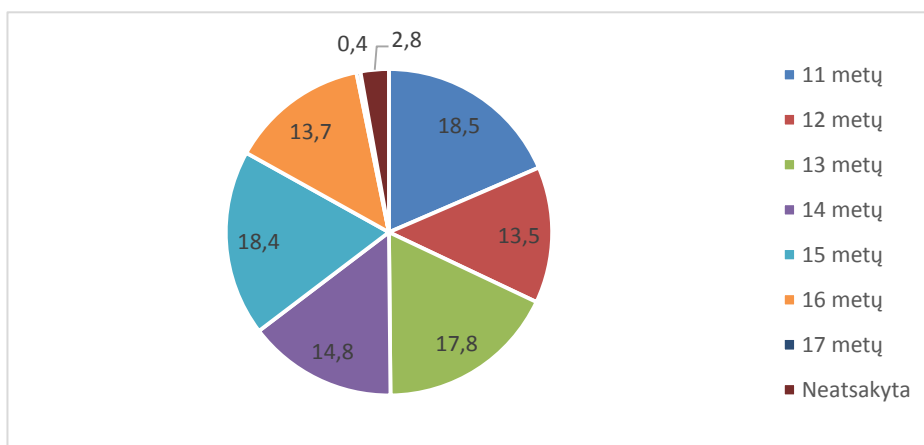
Klaipėdos rajono savivaldybės mokinių gyvenamosios tyrimo dalyvavo 949 mokiniai: iš jų 507 berniukai (53,9 proc.) ir 434 (46,1 proc.) mergaitės (aštuoni vaikai nenurodė savo lyties). Pagal klases respondentų pasiskirstymas: 316 (33,3 proc.) penktos klasės mokinių, 320 (33,8 proc.) septintos klasės mokinių ir 312 (32,9 proc.) devintos klasės mokinių.

Kadangi Klaipėdos rajonas yra kaimiška gyvenvietė, tai didžioji dalis respondentų ir nurodė, kad gyvena kaime (39,9 proc.), miestelyje - 34,6 proc., vienkiemyje - 4,3 proc. Mokiniai iš miesto sudarė 19,9 proc. apklaustųjų (1 pav.).

1 pav. Klaipėdos rajono mokinių pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietą (proc.)

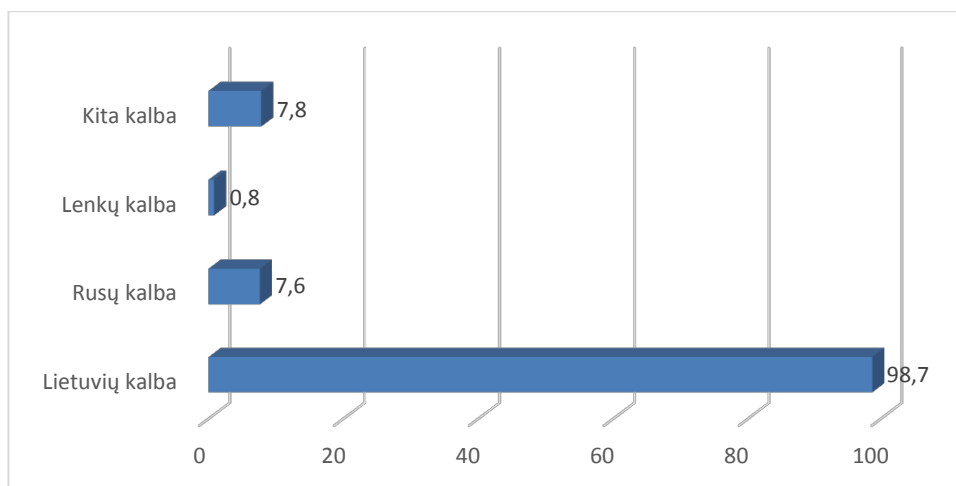
Mokinių amžius svyravo nuo 11 iki 17 metų (27 mokiniai nenurodė amžiaus). Tyrimo dalyvių amžiaus vidurkis – 13,5 metai. Daugiausia apklausta 11 ir 15 m. metų amžiaus mokinių (atitinkamai 18,5 ir 18,4 proc.), mažiausiai – 17 metų (0,4 proc.) (2 pav.).

2 pav. Klaipėdos rajono mokinių pasiskirstymas pagal amžių (proc.)

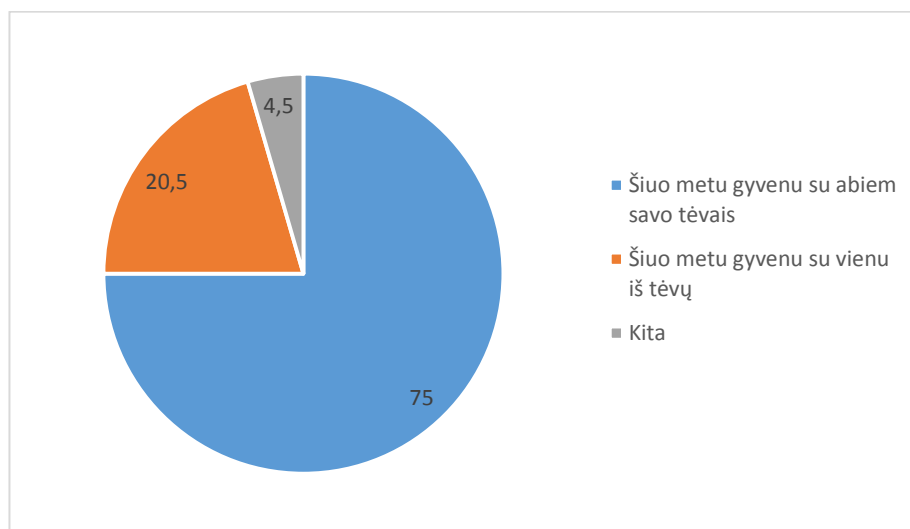
Mokinių buvo klausiama, ar jie gali pasakyti savo ūgį ir svorį. Apklaustųjų, kurie atsakė į šiuos klausimus, ūgio vidurkis yra 165 cm, svorio vidurkis – 54,2 kg. Savo ūgio nenurodė 18,9 proc. mokinių, svorio – 20,3 proc. mokinių.

Buvo klausiama mokinių, kokia yra jų tautybė ir kokia kalba dažniausiai kalba savo namuose. Didžioji dalis apklaustųjų nurodė, kad yra lietuviai (98,7 proc.). Du mokiniai teigė, kad yra rusai, septyni mokiniai – kad yra lenkai. Klaipėdos rajono mokinių namuose pagrįdė yra kalbama lietuviškai (98,7 proc.). 7,6 proc. mokinių atsakė, kad dažnai taip pat kalba rusiškai, 0,8 proc. – lenkiškai (3 pav.). Iš 74 (7,8 proc.) apklaustųjų, kurie nurodė, kad kalba dar ir kita kalba, 88 proc. teigė, kad tai yra anglų kalba, 4 proc. – vokiečių.

3 pav. Klaipėdos rajono mokinių pasiskirstymas pagal kalbą (proc.)

Mokiniai turėjo nurodyti, kuris iš pateiktų apibūdinimų geriausiai nusako dabartinę jų šeimos padėtį. 74,6 proc. mokinių atsakė, kad šiuo metu jie gyvena su abiem savo tėvais, 20,4 proc. – kad gyvena su vienu iš tėvų. 4,4 proc. mokinių nurodė kitą apibūdinimą (kad gyvena su mama ir tėčiu, su seneliais, su globėjais ir kt.) (4 pav.).

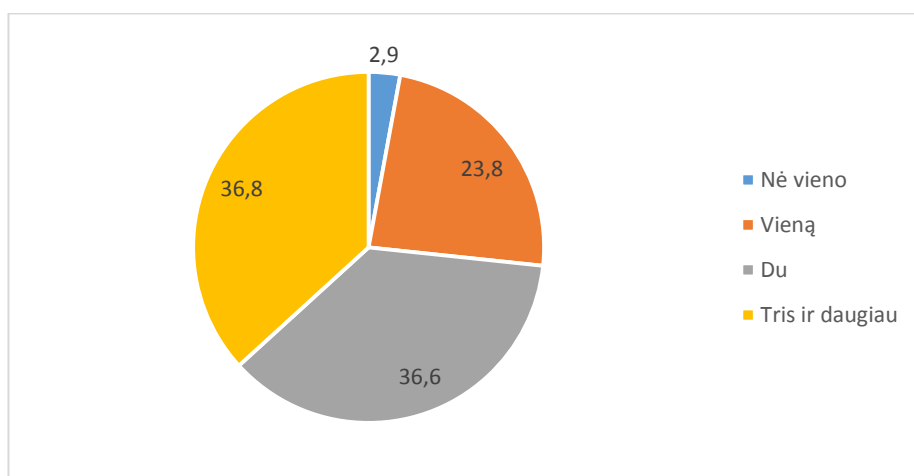

4 pav. Klaipėdos rajono mokinių pasiskirstymas pagal šeimyninę padėtį (proc.)

Toliau Klaipėdos rajono mokiniams buvo pateikti klausimai apie namų aplinką. 76,3 proc. vaikų atsakė, kad turi savo atskirą kambarį. 51,6 proc. vaikų nurodė, kad turi namuose indaplovę. Paklausus, kiek vonios ar dušo kambarių yra jų namuose, 4,6 proc. mokinių prisipažino, kad neturi nei vonios, nei dušo, o 17,6 proc. – kad turi du ir daugiau vonios ar dušo kambarius (likusioji dalis mokinių namuose turi vieną vonios ar dušo kambarį).

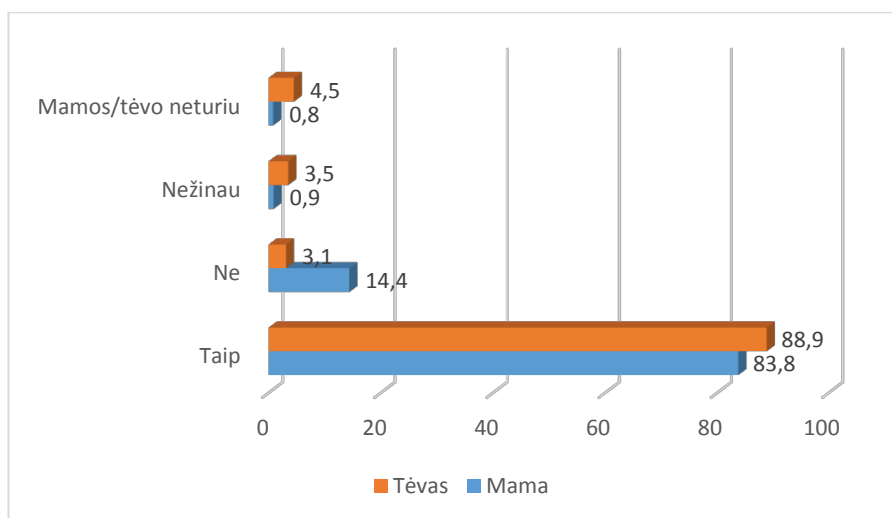
Kas dešimtas Klaipėdos rajono mokinys atsakė, kad jo šeima neturi automobilio. 41,1 proc. mokinių nurodė, kad šeima turi vieną automobilį, 48,9 proc. – du ir daugiau automobilių.

Paklausus mokinių, kiek kompiuterių (nešiojamus ir planšetinius) turi jų šeimos, 2,9 proc. prisipažino, kad nė vieno, 23,8 proc. – vieną kompiuterį, likusioji dalis turi du ir daugiau kompiuterių (5 pav.).

5pav. Kiek kompiuterių turi mokinių šeimos (proc.)

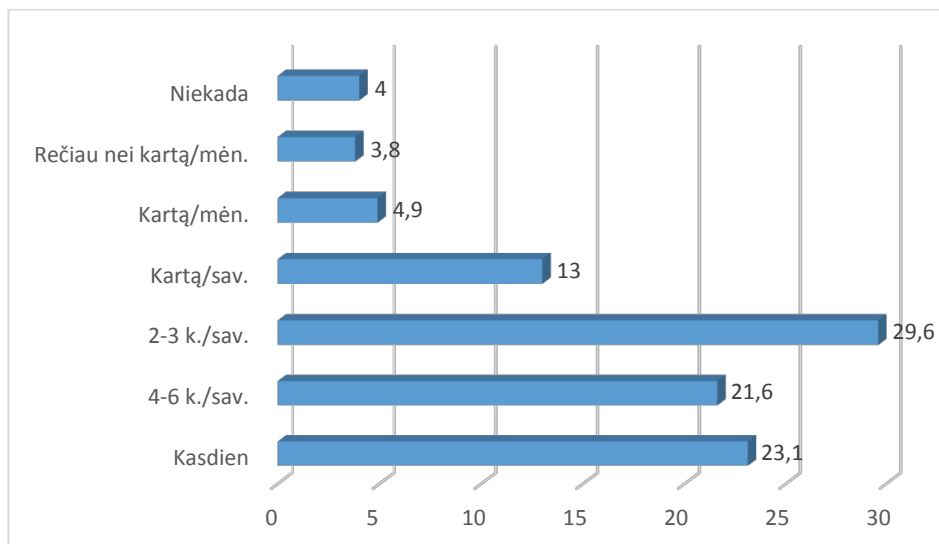
Klaipėdos rajono mokinių buvo klausiama, ar jų tėvai turi darbą. Didžioji dalis atsakė, kad ir tėtis, ir mama turi darbus (atitinkamai 88,9 ir 83,8 proc.). Kad mama darbo neturi, nurodė 14,4 proc. mokinių, kad tėvas – 3,1 proc. (6 pav.).

6pav. Ar mokinių tėvai turi darbą (proc.)

2. Fizinis aktyvumas

23,1 proc. mokinių nurodė, kad kasdien ne pamokų metu, laisvalaikiu mankština ir sportuoja taip, kad suprakaituotų, padažnėtų kvėpavimas. Trečdalis mokinių sportuoja – 2-3 kartus per sav., 23,1 proc. – kasdien, 21,6 proc. mokinių mankština 4-6 kartus per savaitę, 4 proc. nurodė, kad nesportuoja, nesimankština (7 pav.).

7 pav. Ar dažnai ne pamokų metu, laisvalaikiu, mankština, sportuoja taip, kad suprakaituotų, padažnėtų kvėpavimas (proc.)

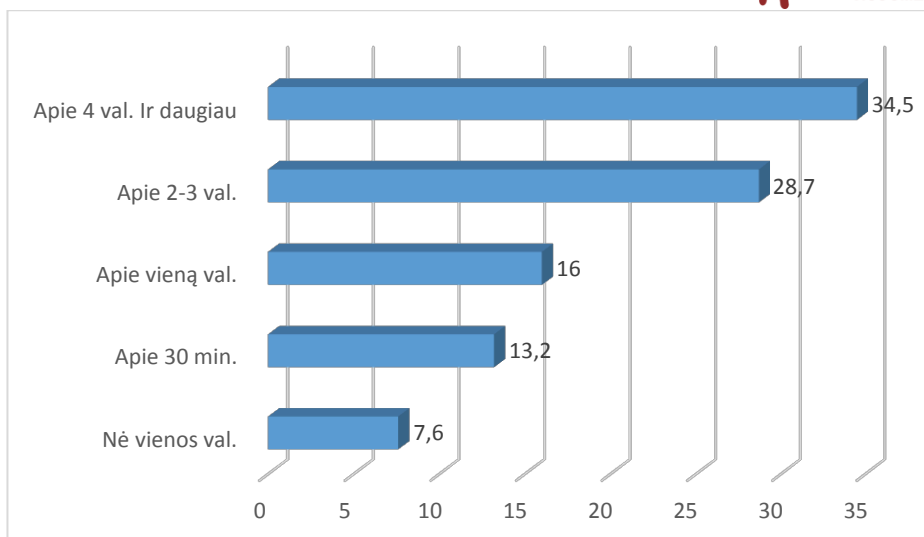
Berniukai sportuoja, mankština dažniau negu mergaitės (kasdien sportuoja 29,2 proc. berniukų ir 15 proc. mergaičių; $p < 0,05$). Tačiau mergaičių daugiau negu berniukų sportuoja 2-3 kartus per sav. (34,2 ir 26,2 proc.; $p < 0,05$).

Analizuojant šį klausimą pagal klases nustatyta, kad kasdien daugiau sportuojančių yra penktokų (27,1 proc.) ir septintokų (26,7 proc.), negu devintokų (15,1proc.) ($p < 0,05$). Tačiau daugiau devintokų negu penktokų sportuoja 4-6 kartus per sav. (24,7 ir 17,5 proc., $p < 0,05$). Atitinkamai analizuojant duomenis pagal amžių, 14 m. apklaustųjų, sportuojančių kasdien, yra statistiškai daugiau negu 15 m. ir 16-17 m. (35,3 proc., 14,3 proc., 17,9 proc.; $p < 0,05$).

Miesteliuose gyvenantys vaikai sportuoja daugiau negu kaimuose ir miestuose gyvenantys vaikai ($p < 0,05$). Kasdien ne pamokų metu mankština, sportuoja 28,7 proc. miesteliuose gyvenančių vaikų. Taip dažnai sportuoja 19,4 proc. kaimo vaikų ir 20,8 proc. miesto vaikų.

Statistiškai reikšmingų skirtumų, kaip dažnai mokiniai sportuoja pagal šeimos padėtį, nėra ($p > 0,05$).

Paklausus mokinių kiek valandų per savaitę ne pamokų metu mankština, sportuoja, 34,5 proc. atsakė, kad 4 val. ir daugiau, apie trečdalis mokinių – 2-3 val., 19,2 proc. – nuo pusės iki vienos val. (8 pav.).

8 pav. Kiek val. per savaitę ne pamokų metu mokiniai mankština, sportuoja (proc.)

Berniukai ilgiau sportuoja negu mergaitės, 43,8 proc. berniukų ir 23,2 proc. mergaičių sportuoja daugiau negu 4 val ($p < 0,05$).

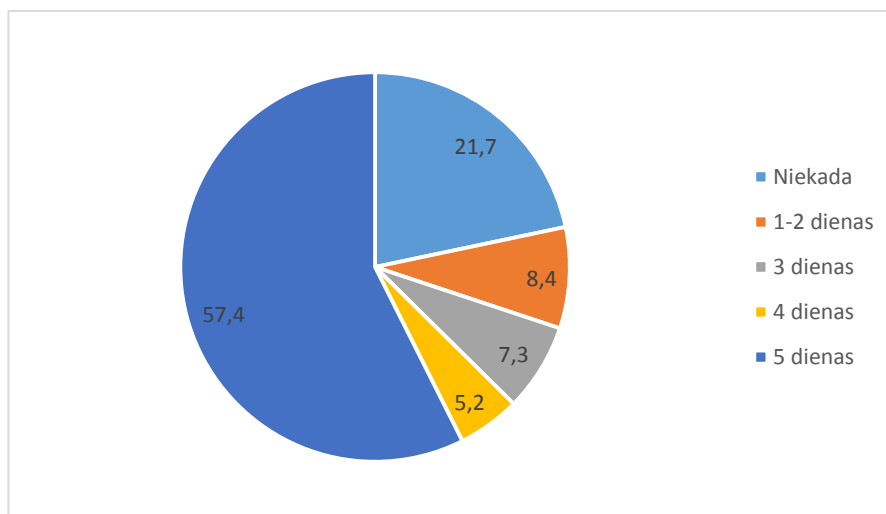
Apie pusę valandos sportuojančių penktokų buvo daugiau negu devintokų (17,3 ir 10,3 proc.; $p < 0,05$).

Analizuojant duomenis pagal gyvenamąją vietą nustatyta, kad daugiau valandų sportuoja, mankština miesteliuose negu kaimuose/vienkiemiuose gyvenantys vaikai (atitinkamai apie 2-3 val. sportuoja 33,2 proc. miestelio vaikų ir 24,3 proc. kaimo/vienkiemio vaikų; $p < 0,05$).

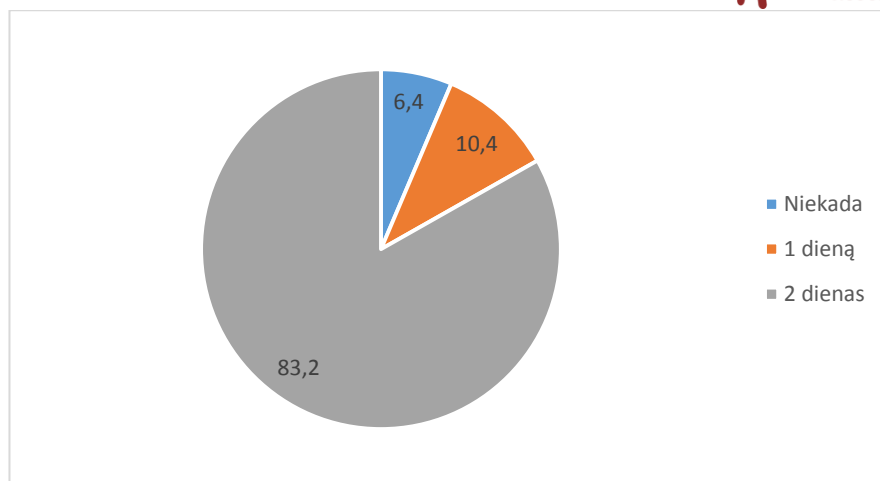
Pagal šeimos padėtį požymiai yra statistiškai nereikšmingi ($p > 0,05$).

3. Mityba

Pagal 2016 m. tyrimo duomenis, Klaipėdos rajone darbo dienomis, kai eina į mokyklą, pusryčiauja 57,4 proc. mokinių, o abi savaitgalio dienas pusryčius valgo 83,2 proc. Pusryčių nevalgo kai eina į mokyklą beveik penktadalis Klaipėdos rajono mokinių (9 pav. ir 10 pav.).

9 pav. Kiek vidutiniškai dienų per savaitę (darbo dienomis) mokiniai pusryčiauja (proc.)

10 pav. Kiek vidutiniškai dienų per savaitgalį mokiniai pusryčiauja (proc.)

Berniukų, pusryčiaujančių visas penkias dienas kai eina į mokyklą, yra daugiau negu mergaičių (60,6 ir 54 proc.; $p < 0,05$).

Penktokai pusryčius valgo dažniau negu septintokai ir devintokai ($p < 0,05$). 68,5 proc. penktokų visada pusryčiauja prieš einant į mokyklą ir 90 proc. jų pusryčiauja savaitgaliais. Kasdien visomis dienomis, kai eina į mokyklą, pusryčius valgo 53,2 proc. septintokų ir 50,6 proc. devintokų (abi savaitgalio dienas – 81 proc. septintokų ir 78,6 proc. devintokų). Kasdien, prieš einant į mokyklą, daugiau valgo 14 m. mokiniai negu 15 m. (atitinkamai 60,3 ir 48,6 proc.; $p < 0,05$).

Statistiškai reikšmingo skirtumo pagal gyvenamąją vietą nėra ($p > 0,05$).

Darbo dienomis ir savaitgaliais (abi dienas) valgo pusryčius daugiau mokinių, kurie gyvena su abiem tėvais, negu mokiniai, gyvenantys su vienu iš tėvų (atitinkamai visas darbo dienas pusryčiauja 60,9 ir 46,8 proc.; $p < 0,05$; atitinkamai savaitgaliais - 85,9 ir 72,8 proc., $p < 0,05$).

Paklausus vaikų, kaip dažnai valgo vaisius ir daržoves, apie trečdalis jų nurodė, kad mažiausiai po kartą kasdien (32,2 proc. taip dažnai valgo vaisius, 30,1 proc. – daržoves), 2-4 d. per sav. vaisius valgo 35 proc. mokinių, daržoves – 29,1 proc. mokinių (1 lent.).

1 lent. Kaip dažnai mokiniai valgo vaisius, daržoves (proc.)

	Niekada	Rečiau nei kartą per sav.	Kartą per sav.	2-4 d. per sav.	5-6 d. per sav.	Kasdien, kartą per dieną	Kasdien, kelis kartus per dieną
Vaisiai							
N	5	41	93	322	163	136	161
Proc.	0,5	4,5	10,1	35,0	17,7	14,8	17,5
Daržovės							
N	15	54	87	264	214	141	133
Proc.	1,7	5,9	9,6	29,1	23,6	15,5	14,6

Mergaitės dažniau negu berniukai valgo vaisius ir daržoves ($p < 0,05$), vaisius mažiausiai po kartą kasdien valgo 40,4 proc. mergaičių ir 25 proc. berniukų, daržoves - 36,7 proc. mergaičių ir 24,7 proc. berniukų.

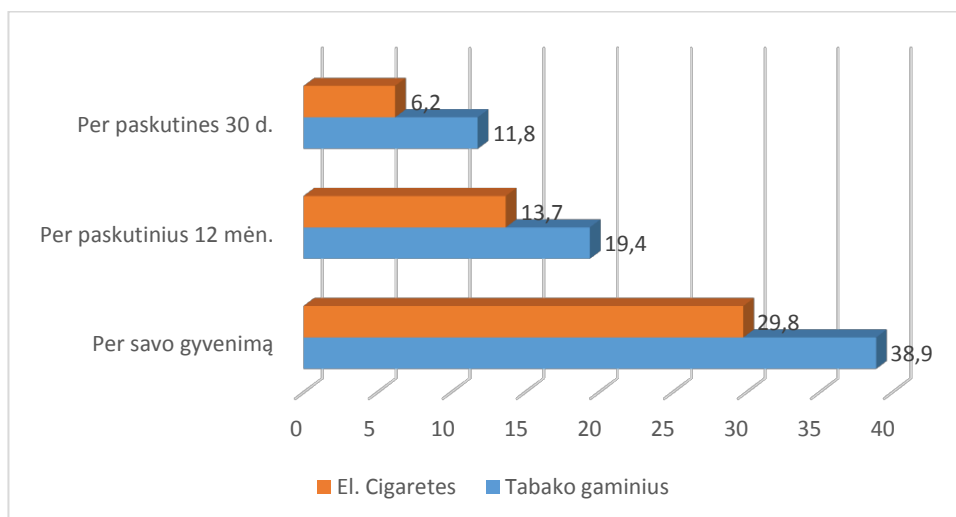
Kasdien bent po kartą daržoves daugiau valgo 14 ir 15 m. mokiniai negu 16-17 m. mokiniai (atitinkamai 32,1; 30,6 proc. ir 18 proc.; $p < 0,05$). Kasdien bent po kartą vaisius daugiau valgo penktų klasių mokiniai negu devintos klasės mokiniai (atitinkamai 20,3 ir 13,4 proc.; $p < 0,05$). Devintos klasės mokinių, valgančių daržoves 5-6 dienas per savaitę, buvo daugiau negu septintos klasės mokinių (atitinkamai 28,7 ir 19,6 proc.; $p < 0,05$).

Kasdien (kelis kartus per dieną) daugiau vaisius valgo mieste negu miestelyje gyvenantys vaikai (atitinkamai 22,6 ir 15,5 proc.; $p < 0,05$). Kaime gyvenantys vaikai, kurie taip dažnai valgo vaisius, sudaro 16,7 proc. apklaustųjų. 5-6 dienas per savaitę daržoves daugiau valgo miestelio vaikai negu kaimo vaikai (atitinkamai 28,2 ir 18,8 proc.; $p < 0,05$).

Statistiškai reikšmingo duomenų skirtumo pagal šeimos padėtį nėra ($p > 0,05$).

4. Žalingi įpročiai

2016 m. atlikto tyrimo metu nustatyta, kad kada nors bent kartą per savo gyvenimą rūkė tabako gaminius - 38,9 proc. mokinių, o elektronines cigaretes – trečdalis (29,8 proc.). Per paskutines trisdešimt dienų - kas aštuntas mokinys rūkė tabako gaminius (11,8 proc.) (11 pav.).

11 pav. Ar bent kartą rūkė tabako gaminius, elektronines cigaretes (proc.)

Tiek berniukų, tiek mergaičių atsakymai paklausus, ar yra bent kartą rūkė tabako gaminius buvo panašūs – statistinio reikšmingumo nėra ($p > 0,05$). Tačiau kai buvo klausiama, ar yra bent kartą rūkė elektronines cigaretes, berniukų teigiamų atsakymų buvo daugiau negu mergaičių – kad bent kartą rūkė per paskutinius metus prisipažino 17,5 proc. berniukų ir 9,6 proc. mergaičių ($p < 0,05$).

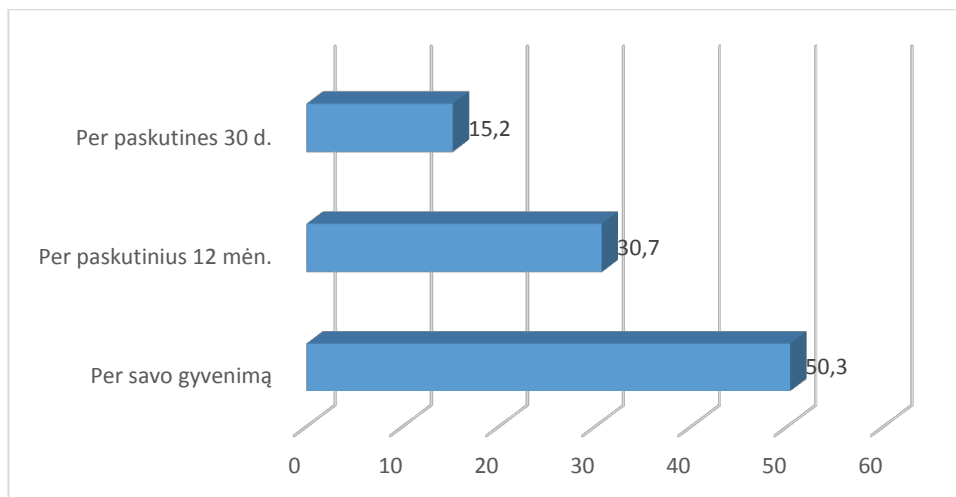
Visi duomenys pagal klases statistiškai reikšmingi – kuo vyresnė klasė, tuo bent kartą rūkusių tabako gaminius ir elektronines cigaretes yra daugiau ($p < 0,05$). Per paskutines 30 dienų tabako gaminius rūkė ketvirtadalis devintokų (25,5 proc.), 7,9 proc. septintokų. Trys penktokai prisipažino bent kartą rūkė per paskutinį mėn., o kad per visą savo gyvenimą, teigiamai atsakė kas aštuntas penktokas. Elektronines cigaretes bent kartą per paskutinius metus rūkė 26,7 proc.

devintokų, 11,8 proc. septintokų ir 2,5 proc. penktokų (per 30 dienų rūkė 2,9 proc. penktokų). Pagal amžių duomenys atitinkamai statistiškai reikšmingai skiriasi ($p < 0,05$). Keturiolikos metų vaikų, rūkusių bent kartą tabako gaminius per paskutines 30 dienų, buvo mažiau negu 15-17 m. vaikų (atitinkamai 9,5 proc. keturiolikamečių, 23,5 proc. penkiolikamečių ir 27 proc. 16-17-mečių). Bent kartą per paskutinius metus elektronines cigaretes daugiau rūkė 16-17 m. vaikai (31,4 proc.) negu 14 metų vaikų (14,3 proc.; $p < 0,05$).

Pagal gyvenamąją vietą, mieste gyvenčių vaikų, kurie bent kartą per savo gyvenimą rūkė tabako gaminius buvo daugiau negu vaikų, gyvenančių kaime (atitinkamai 44,7 ir 35,9 proc.; $p < 0,05$). Teigiamai į šį klausimą, ar bent kartą gyvenime rūkė elektronines cigaretes daugiau atsakė mieste (39,9 proc.) negu kaime (25,4 proc.) ir miestelyje (29,7 proc.) gyvenantys vaikai ($p < 0,05$).

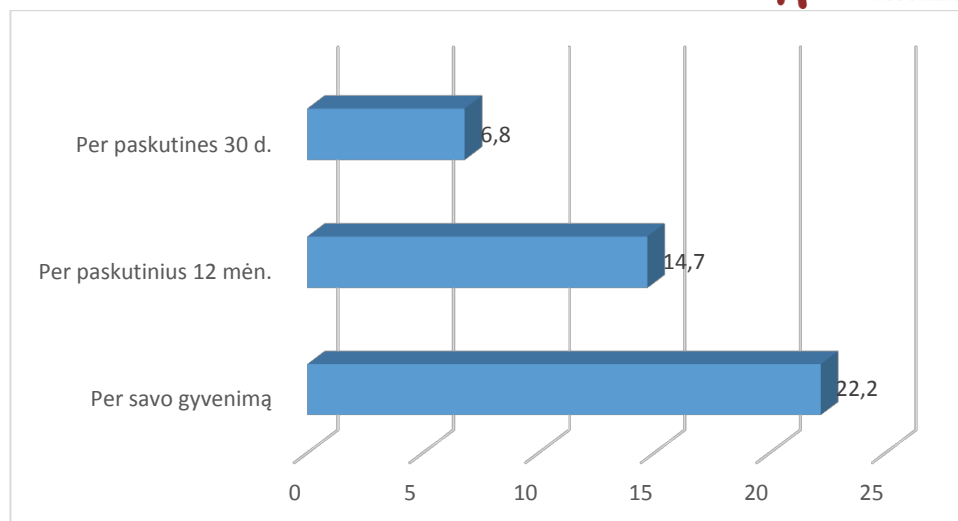
Vaikų, kurie gyvena tik su vienu iš tėvų, prisipažinusių, kad bent kartą per savo gyvenimą rūkė tabako gaminius, elektronines cigaretes buvo daugiau negu tų vaikų, kurie gyvena su abiem tėvais (atitinkamai tabako gaminius rūkė 46,8 ir 35,4 proc., elektronines cigaretes – 35,1 ir 27,3 proc.; $p < 0,05$).

Paklausus mokinių apie alkoholio vartojimą, pusė Klaipėdos rajono mokinių (50,3 proc.) atsakė, kad per visą savo gyvenimą bent kartą vartojo kokį nors alkoholinį gėrimą. Kad per paskutinius metus vartojo bent kartą kokį nors alkoholinį gėrimą, prisipažino trečdalis mokinių (30,7 proc.), kad per paskutinį mėnesį – 15,2 proc. mokinių (12 pav.).

12 pav. Ar bent kartą vartojo kokį nors alkoholinį gėrimą (proc.)

Per paskutinį mėnesį 6,8 proc. Klaipėdos rajono mokinių buvo išgėrę tiek alkoholinių gėrimų, kad pasijustų apsvaigę, o per visą savo gyvenimą – kas ketvirtas mokinys (13 pav.).

13 pav. Ar bent kartą buvo išgėręs tiek daug alkoholinių gėrimų, kad pasijustų apsvaigęs (proc.)

Tiek berniukų, tiek mergaičių atsakymai, paklausus, ar bent kartą vartojo kokį nors alkoholinį gėrimą ir ar buvo išgėręs tiek daug, kad pasijustų apsvaigęs, buvo panašūs – statistiškai reikšmingo skirtumo nėra ($p > 0,05$).

Pagal klases ir pagal amžių visi atsakymai dėl alkoholio vartojimo statistiškai reikšmingai skiriasi – vyresniame amžiuje alkoholio vartojimas didėja. Kad per paskutinius metus vartojo bent kartą bet kokį alkoholinį gėrimą, atsakė 5,8 proc. penktokų, 25,7 proc. septintokų ir 59,6 proc. devintokų (pastarųjų per paskutinį mėn. vartojo trečdalis (30,5 proc.)). Kad buvo išgėręs tiek daug alkoholinių gėrimų per paskutinius metus, kad pasijustų apsvaigęs, prisipažino 1,4 proc. penktokų (4 vaikai), 7,8 proc. septintokų, 34,2 proc. devintokų. Analizuojant duomenis smulkiau pagal amžių, išsiaiškinta, kad bent kartą alkoholinius gėrimus per paskutinius metus keturiolikamečių vartojo mažiau negu penkiolikamečių ir 16-17-mečių (atitinkamai 25,5 proc., 56,1 proc. ir 64,8 proc.; $p < 0,05$). Per paskutinius metus buvo bent kartą išgėręs tiek daug alkoholinių gėrimų, kad pasijustų apsvaigęs, 10,3 proc. keturiolikos metų vaikų, 28 proc. penkiolikos metų vaikų ir 42 proc. šešiolikos, septyniolikos metų vaikų ($p < 0,05$).

Tarp miestuose gyvenančių vaikų alkoholio vartojimas paplitęs labiau negu miesteliuose ir kaimuose. Kad bent kartą per paskutinius metus vartojo bet kokį alkoholinį gėrimą atsakė 39,6 proc. mieste gyvenančių vaikų, o kaime ir miestelyje atitinkamai 27 ir 30,3 proc. gyvenančių vaikų ($p < 0,05$). Kad bent kartą per paskutinius metus išgėręs tiek daug alkoholinių gėrimų, kad pasijustų apsvaigęs, kaime gyvenančių vaikų ir atsakiusių teigiamai buvo mažiau negu miestelyje ir mieste (atitinkamai 9,7 proc., 17,8 proc. ir 21,4 proc.; $p < 0,05$).

Analizuojant duomenis pagal šeimos padėtį, vaikų, kurie gyvena su vienu iš tėvų ir kurie bent kartą vartojo kokį nors alkoholinį gėrimą per savo gyvenimą, buvo daugiau negu vaikų, kurie gyvena su abiem tėvais (atitinkamai 60,6 ir 46,8 proc.; $p < 0,05$). Taip pat iš tokių šeimų vaikų buvo

daugiau, kurie bent kartą buvo išgėrę tiek, kad pasijustų apsvaigę per paskutinį mėnesį (atitinkamai 11,8 ir 5,4 proc.; $p < 0,05$).

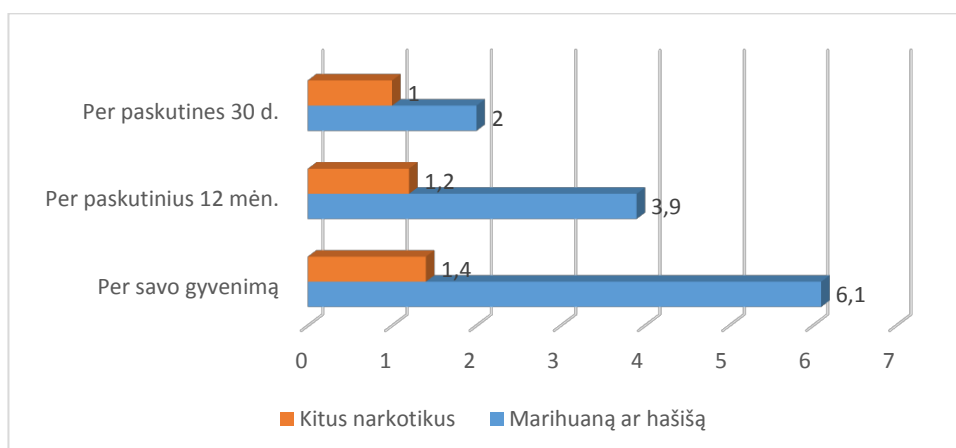
Tyrimo metu paklausus Klaipėdos rajono mokinių apie marihuanos ar hašišo vartojimą, kad bent kartą per visą savo gyvenimą vartojo, atsakė 6,1 proc. mokinių, per paskutinius metus – 3,9 proc. mokinių (14 pav.).

Per paskutinius metus daugiau berniukų negu mergaičių bent kartą vartojo marihuaną ar hašišą (atitinkamai 5,4 ir 2,4 proc.; $p < 0,05$). Dėl kitų narkotikų vartojimo statistinio reikšmingumo pagal lytį nėra.

Devintokų, vartojusių bent kartą marihuaną ar hašišą, buvo daugiau negu septintokų ir penktokų – bent kartą per paskutinius metus šiuos narkotikus vartojo kas dvyliktas devintokas (8,2 proc.) ir 2 proc. septintokų, 1,4 proc. penktokų ($p < 0,05$). Pagal amžių atitinkamai 15-17 m. vaikų, per paskutinius metus vartojusių bent kartą marihuaną ar hašišą, buvo daugiau negu 14 m. vaikų (kas dešimtas šešiolikametis ir septyniolikametis, 7,5 proc. penkiolikamečių, 1 proc. keturiolikamečių; $p < 0,05$).

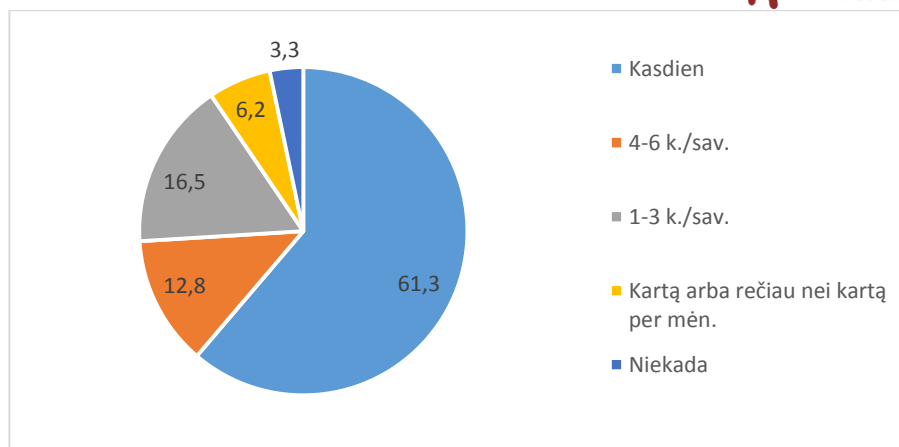
9,3 proc. miesto vaikų atsakė, kad bent kartą per savo gyvenimą vartojo marihuaną ar hašišą ir tai yra daugiau negu miestelio vaikų (4,9 proc.; $p < 0,05$).

Kad bent kartą per paskutinius gyvenimo metus vartojo marihuaną ar hašišą daugiau atsakė vaikai, kurie gyvena su vienu iš tėvų negu vaikai, kurie gyvena su abiem tėvais (atitinkamai 9,4 ir 2,5 proc.; $p < 0,05$).

14 pav. Ar bent kartą vartojo marihuaną ar hašišą (kanapes/“žolę”) ir kitus narkotikus (proc.)

Mokinių buvo klausama, kaip dažnai jie turi kišenpinigių. Didžioji dalis atsakė, kad kasdien – 60,8 proc. 12,8 proc. mokinių nurodė, kad 4-6 kartus per sav., 16,3 proc. – 1-3 kartus per sav. Kad visai neturi kišenpinigių, prisipažino 3,3 proc. mokinių (15 pav.).

15 pav. Kaip dažnai mokiniai turi kišenpinigį (proc.)

Berniukų, kurie kasdien gauna kišenpinigį, tyrimo duomenimis buvo daugiau negu mergaičių – 64,2 proc. berniukų ir 57,7 proc. mergaičių ($p < 0,05$).

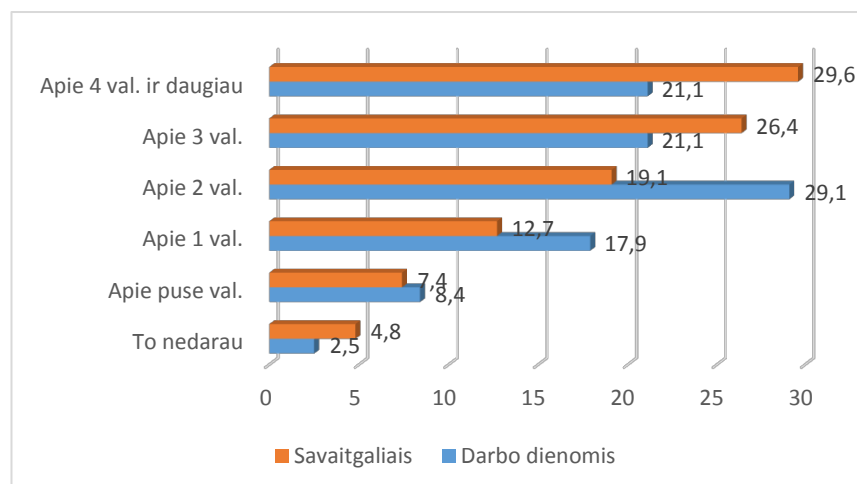
Devintokai dažniau gauna kišenpinigį negu penktokai - atitinkamai 66,1 ir 55,3 proc.; $p < 0,05$. Analizuojant duomenis pagal amžių, 71,8 proc. penkiolikos metų vaikai kasdien gauna kišenpinigį ir tai yra daugiau negu jų gauna 16-17 m. vaikai (60 proc.; $p < 0,05$).

Pagal gyvenamąją vietą duomenys yra statistiškai nereikšmingi ($p > 0,05$).

Vaikai, kurie gyvena su abiem tėvais, kišenpinigį gauna dažniau negu vaikai, kurie gyvena su vienu iš tėvų – atitinkamai kasdien kišenpinigį gauna 65,2 ir 49,5 proc. vaikų ($p < 0,05$).

5. TV, kompiuterių, išmaniųjų telefonų naudojimas

Paklausus Klaipėdos rajono mokinių, kiek vidutiniškai laiko laisvalaikiu žiūri TV, naudojami kompiuteriu, išmaniaisiais telefonais, apie trečdalis mokinių atsakė, kad darbo dienomis tokiu laisvalaikiu užsiima apie 2 val. per dieną (29,1 proc.), penktadalis mokinių – apie 4 ir daugiau valandų ir tokia pati dalis apie 3 val. per darbo dieną. Per savaitgalio dieną apie 4 val. ir daugiau TV žiūri, naudojami kompiuteriu, išmaniaisiais telefonais trečdalis mokinių, apie tris val. – 26,4 proc. mokinių, apie 2 val. – 19,1 proc. mokinių (16 pav.)

16 pav. Kiek vidutiniškai laiko per darbo dieną, per savaitgalio dieną žiūri TV, naudojami kompiuteriu, išmaniaisiais telefonais (proc.)

Pagal lytį, TV žiūrėjimas, kompiuterių, išmaniųjų telefonų naudojimas statistiškai reikšmingai nesiskiria ($p > 0,05$).

Analizuojant duomenis pagal klases, išsiaiškinta, kad darbo dienomis ir savaitgaliais ilgiau laiko prie TV, kompiuterių, išmaniųjų telefonų praleidžia devintokai, septintokai negu penktokai ($p < 0,05$) - 27,0 proc. devintokų, 25,3 proc. septintokų ir 10,9 proc. penktokų, taip laisvalaikį per darbo dieną vidutiniškai praleidžia keturias ir daugiau valandų. Savaitgalio dieną 4 ir daugiau valandų žiūri TV, naudojasi kompiuteriu, išmaniaisiais telefonais 34,2 proc. devintokų, 33,3 proc. septintokų ir 20,6 proc. penktokų. Daugiau penkiolikos (27,4 proc.) metų negu keturiolikos (16,7 proc.) metų vaikų buvo atsakiusių, kad vidutiniškai apie 3 val. per darbo dieną žiūri TV, naudojasi kompiuteriais, išmaniaisiais telefonais ($p < 0,05$).

Miesto vaikai laisvalaikį prie TV, kompiuterių, išmaniųjų telefonų praleidžia ilgiau negu miesteliuose, kaimuose gyvenantys vaikai. Darbo dieną apie 4 ir daugiau val. tuom užsiima 25,9 proc. mieste gyvenančių vaikų ir 18,2 proc. miesteliuose gyvenančių vaikų ($p < 0,05$), apie tris val. – 27,5 proc. mieste gyvenančių vaikų ir 17,6 proc. kaimuose gyvenančių vaikų ($p < 0,05$). Savaitgalio dieną apie 4 val. ir daugiau TV žiūri, naudojasi kompiuteriu, išmaniaisiais telefonais 36,8 proc. miesto vaikų ir 27,3 proc. miestelio vaikų, 28,2 proc. kaimo vaikų ($p < 0,05$).

Analizuojant duomenis pagal šeimos padėtį, skirtumas rastas tik pagal vieną požymį. Apie pusę val. per darbo dieną žiūri TV, naudojasi kompiuteriu, išmaniaisiais telefonais daugiau vaikai, kurie gyvena su vienu iš tėvų, negu vaikai, kurie gyvena su abiem tėvais (atitinkamai 13,8 ir 6,9 proc.; $p < 0,05$).

6. Prevencinės programos mokykloje

2016 m. Klaipėdos rajono mokinių gyvensenos tyrimo metu buvo klausiama, ar jų mokyklose skiriama pakankamai dėmesio sveikos gyvensenos pagrindams. Didžioji dalis apklaustųjų atsakė, kad apie gyvensenos pagrindus jų mokyklose kalbama pakankamai. Kad pakankamai skiriama dėmesio fiziniam aktyvumui, atsakė 75,2 proc. vaikų, sveikai gyvensenai - 71,8 proc., mitybos įpročiams - 59,3 proc., alkoholio prevencijai - 53,2 proc., rūkymo prevencijai - 52,8 proc., narkotikų prevencijai - 52,7 proc. vaikų. Ketvirtadalis apklaustųjų atsakė, kad mokykloje mitybos įpročiams skiriama per mažai dėmesio, 18,2 proc. - alkoholio prevencijai, 18 proc. - rūkymo prevencijai, 16,5 proc. - narkotikų prevencijai, 14,9 proc. - sveikai gyvensenai, 13,3 proc. mokinių mano, kad per mažai dėmesio skiriama fiziniam aktyvumui (2 lent.).

2 lent. Ar mokykloje skiriama pakankamai dėmesio prevencinėms programoms (proc.)

	Per daug		Pakankamai		Per mažai		Nežinau	
	N	Proc.	N	Proc.	N	Proc.	N	Proc.
Sveika gyvensena	42	4,5	676	71,8	140	14,9	83	8,8

Fizinis aktyvumas	65	7	699	75,2	124	13,3	41	4,4
Mitybos įpročiai	45	4,9	550	59,3	238	25,7	94	10,1
Rūkymo prevencija	114	12,3	488	52,8	166	18	156	16,9
Alkoholio prevencija	97	10,5	494	53,2	169	18,2	168	18,1
Narkotikų prevencija	101	10,9	489	52,7	153	16,5	185	19,9

Mergaičių buvo daugiau atsakiusių negu berniukų, kad mokykloje per mažai skiriama dėmesio sveikai gyvensenai (atitinkamai 20,1 ir 10,6 proc.; $p < 0,05$), mitybos įpročiams (30,5 ir 21,8 proc.; $p < 0,05$). Taip pat mergaičių buvo daugiau negu berniukų, manančių, kad apie alkoholio (atitinkamai 21,4 ir 15,7 proc.; $p < 0,05$) ir narkotikų prevenciją mokykloje kalbama per mažai (atitinkamai 20,7 ir 13 proc.; $p < 0,05$).

Devintokų ir septintokų, atsakiusių, kad per mažai mokykloje skiriama dėmesio prevencinėms programoms, buvo daugiau negu penktokų ($p < 0,05$) (3 lent.).

3 lent. Mokinių nuomonė, kad per mažai skiria mokykla dėmesio (proc.)

	Sveika gyvensena	Fizinis aktyvumas	Mitybos įpročiai	Rūkymo prevencija	Alkoholio prevencija	Narkotikų prevencija
5 kl.	5,8	7,5	13,4	9,8	9,4	9,1
7 kl.	16,7	13,1	31,2	19,7	19,7	18,4
9 kl.	22,2	19,4	32,4	24,4	25,6	22

Analizuojant duomenis pagal amžių, daugiau 16-17 m. vaikų negu 14 m. vaikų atsakė, kad rūkymo (atitinkamai 28 ir 17,3 proc.; $p < 0,05$) ir alkoholio (atitinkamai 27,3 ir 17,2 proc.; $p < 0,05$) prevencijoms mokykla skiria per mažai dėmesio.

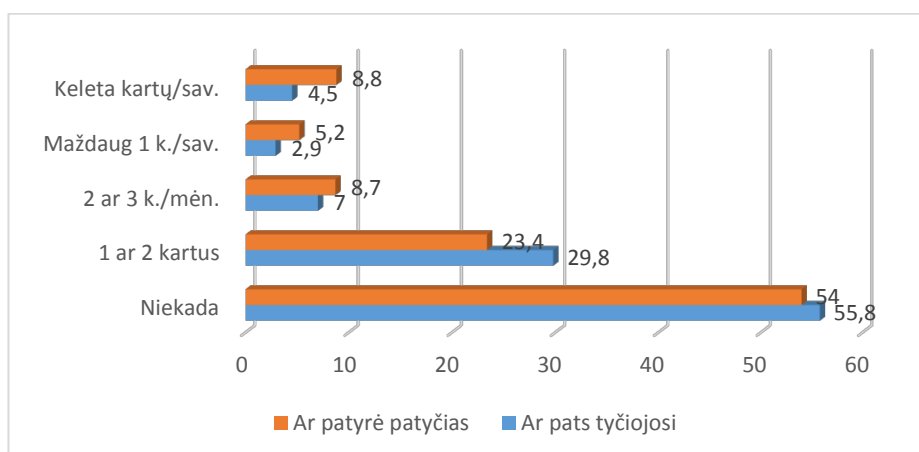
Mieste gyvenančių vaikų yra daugiau (20,7 proc.) negu miesteliuose (13,9 proc.) ir kaimuose (13 proc.) gyvenančių vaikų, kurie mano, kad mokykla per mažai dėmesio skiria sveikai gyvensenai ($p < 0,05$). 24,5 proc. miesto vaikų mano, kad per mažai skleidžiama informacijos apie rūkymą, 25 proc. – apie alkoholį ir tai yra daugiau negu miestelio (atitinkamai apie rūkymą 17,4 proc., apie alkoholį 18,2 proc.) ir kaimo (atitinkamai apie rūkymą 15,7 proc., apie alkoholį 15,4 proc.) vaikų ($p < 0,05$).

Daugiau vaikų, kurie gyvena su abiem tėvais negu su vienu iš tėvų, atsakė, kad mokykla pakankamai skiria dėmesio alkoholio (atitinkamai 55,1 ir 44,6 proc.; $p < 0,05$) ir narkotikų (atitinkamai 54,8 ir 44,6 proc.; $p < 0,05$) prevencijoms.

7. Patyčios, smurtas, nelaimingi atsitikimai

Paklausus Klaipėdos rajono mokinių apie patyčias, 55,8 proc. atsakė, kad nesityčiojo iš kitų mokinių per paskutinius du mėn. ir 54 proc. atsakė, kad nepatyrė patyčių. Trečdalis mokinių prisipažino, kad vieną ar du kartus per paskutinius du mėnesius tyčiojosi iš kitų mokinių (29,8 proc.), kad 1-2 kartus patyrė patyčių, buvo 23,4 proc. mokinių. 14 proc. apklaustųjų patyčias patyrė

mažiausiai vieną kartą per savaitę per paskutinius du mėnesius, o 7,4 proc. mažiausiai kartą per savaitę patys tyčiojosi (17 pav.).

17 pav. Ar dažnai tyčiojosi iš kitų mokinių/patys patyrė patyčias mokykloje per paskutinius du mėn. (proc.)

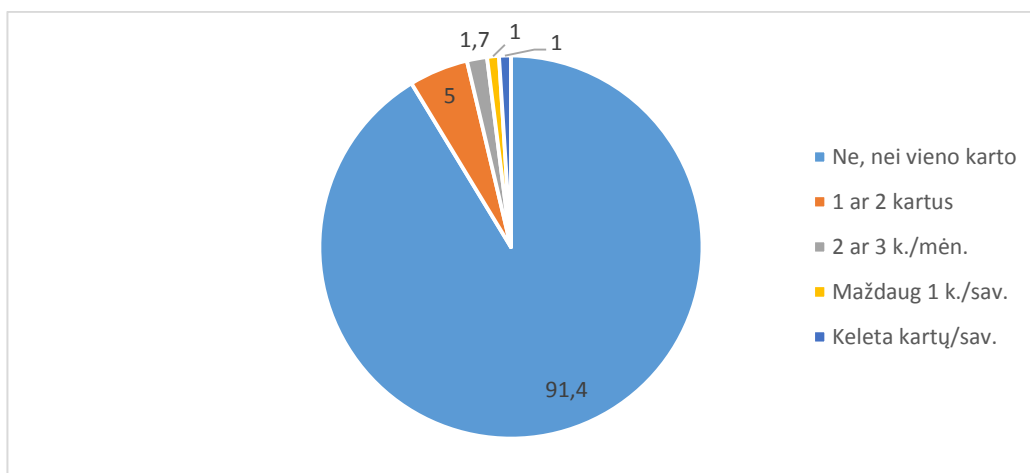
Mergaičių, kurios per paskutinius du mėnesius nesityčiojo iš kitų mokinių, buvo daugiau negu berniukų – 62,9 ir 49,6 proc. ($p < 0,05$).

Septintokų buvo mažiausiai (52,7 proc.), palyginus su penktokais (57,1 proc.) ir devintokais (58 proc.), kurie atsakė, kad nesityčiojo iš kitų mokinių per paskutinius du mėnesius ($p < 0,05$). Kad kartą arba kelis kartus per paskutinius du mėn. tyčiojosi iš kitų mokinių, daugiau buvo septintokų (34,1 proc.) negu devintokų (24,4 proc.) ($p < 0,05$). Kuo vyresnė klasė, tuo patyčių iš kitų mokinių mažiau patiria patys vaikai – kad iš jų nė karto nesityčiojo atsakė 44,8 proc. penktokų, 54,2 proc. septintokų ir 63,1 proc. devintokų ($p < 0,05$). 14 m. metų vaikų, kurie tyčiojosi iš kitų mokinių per paskutinius du mėn., buvo daugiau negu 16-17 m. vaikų (atitinkamai 34,5 ir 22,7 proc.; $p < 0,05$).

58,8 proc. miestelio vaikų atsakė, kad jie patys nė karto nepatyrė patyčių per paskutinius du mėnesius ir tokių atsakymų buvo daugiau, negu vaikų, kurie gyvena kaimuose (49,3 proc.; $p < 0,05$).

Tarp šeimos padėties ir patyčių statistiškai reikšmingos skirtumo nėra.

91,4 proc. vaikų per paskutinius du mėn. nėra patyrę iš tėvų fizinės bausmės. Kas dvidešimtas vaikas prisipažino, kad kartą arba du kartus jį mušė ar kitaip fiziškai baudė tėvai (5 proc.) (18 pav.).

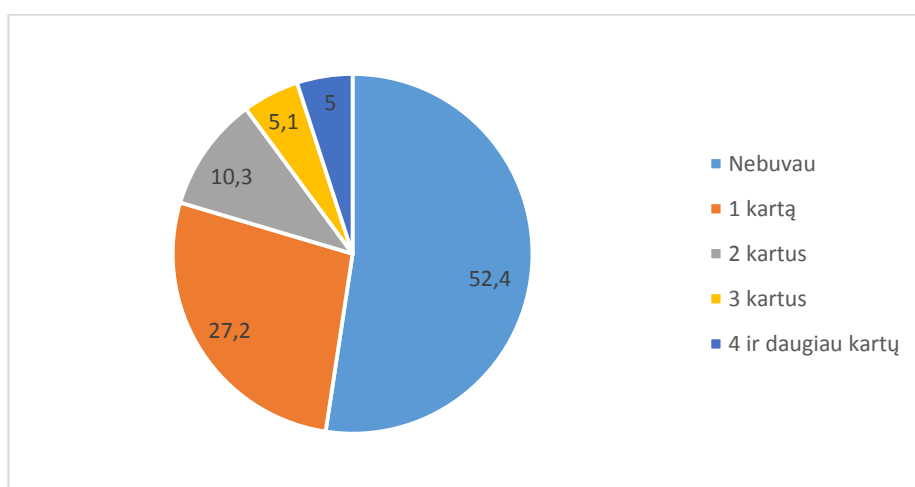

18 pav. Ar per paskutinius du mėn. mušė ar kitaip fiziškai baudė tėvai (proc.)

Mergaičių (94,2 proc.) buvo daugiau, kurias nė karto tėvai fiziškai nebaudė, negu berniukų (89,1 proc.; $p < 0,05$).

Daugiau penktos klasės vaikų, negu septintos ir devintos, atsakė, kad juos kartą arba du kartus per paskutinius du mėnesius mušė ir kitaip fiziškai baudė tėvai (atitinkamai 8,9 proc., 3,8 proc. ir 2,3 proc.; $p < 0,05$). Duomenys pagal amžių, gyvenamąją vietą, šeimyninę padėtį yra statistiškai nereikšmingi ($p > 0,05$).

Puse Klaipėdos rajono vaikų per paskutinius metus nebuvo nei karto susižeidę arba patyrę kitų nelaimingų atsitikimų, kad tektų kreiptis pagalbos į medikus (52,4 proc.). 27,2 proc. vaikų buvosusižeidę vieną kartą per paskutinius metus, 10,3 proc. – du kartus per metus. Kas dešimtas vaikas tris ir daugiau kartų per paskutinius metus buvo taip susižeidęs, kai teko kreiptis į medikus (19 pav.).

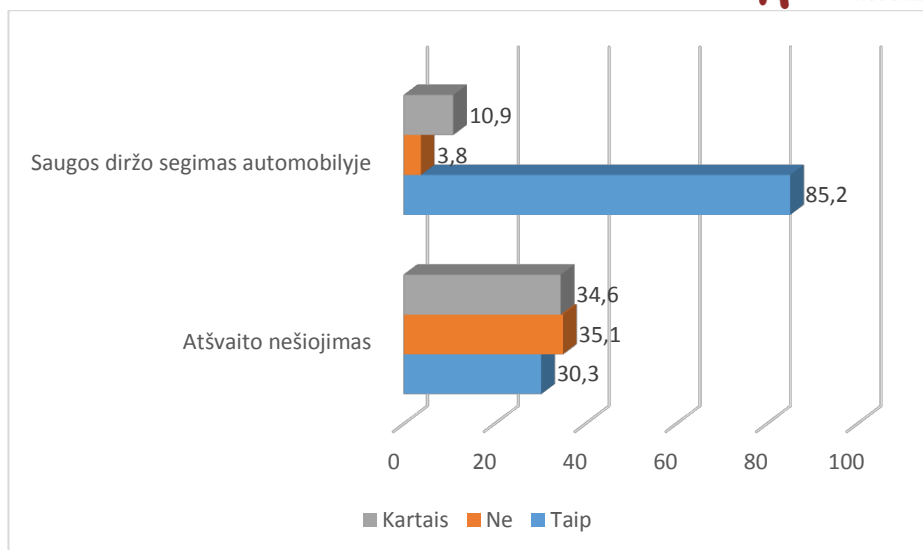
19 pav. Kiek kartų per paskutinius 12 mėnesių buvo susižeidę arba patyrę kitų nelaimingų atsitikimų, kai teko kreiptis pagalbos į medikus (proc.)

Duomenys pagal lytį, klases, amžių ir šeimyninę padėtį statistiškai reikšmingai nesiskiria ($p > 0,05$).

Miesteliuose gyvenančių vaikų, kurie atsakė, kad nė karto per paskutinius metus nebuvo susižeidę taip, kad tektų kreiptis į medikus, buvo daugiau negu miestuose gyvenančių vaikų (atitinkamai 55,1 ir 45,3 proc.; $p < 0,05$).

8. Saugumas kelyje

Paklausus Klaipėdos rajono mokinių apie saugos diržų naudojimą važiuojant automobiliu, kad visada juos segi atsakė 85,2 proc. mokinių, kartais - 10,9 proc., nesisega 3,8 proc. mokinių. Atšvaitus nešioti vis dar vengiama – tik trečdalis mokinių visada juos nešioja tamsiu paros metu, kartais – 34,6 proc., o visai jų nenešioja 35,1 proc. vaikų (20 pav.).

20 pav. Ar nešiojami tamsiu paros metu atšvaitai ir ar segimi saugos diržai važiuojant automobiliu (proc.)
Pagal lytį duomenys yra statistiškai nereikšmingi.

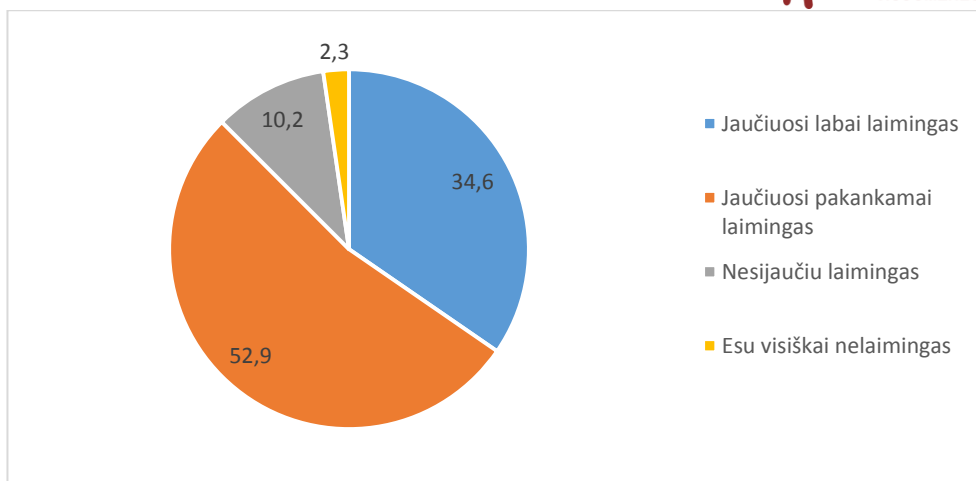
Vyresnių klasių mokiniai rečiau nešioja atšvaitus tamsiu paros metu. Visada juos nešioja 48,9 proc. penktokų, 29,5 proc. septintokų ir tik 12,5 proc. devintokų ($p < 0,05$). Visada važiuojant automobilyje segi saugos diržus daugiau penktokų negu devintokų (atitinkamai 89,7 ir 82,3 proc.; $p < 0,05$). Analizuojant duomenis pagal amžių išsiaiškinta, kad keturiolikos metų vaikų, visada nešiojančių atšvaitus tamsiu paros metu, yra daugiau negu penkiolikos – septyniolikos metų vaikų (36,4 proc. 14 m. vaikų, 12,1 proc. 15 m. vaikų ir 12,7 proc. 16-17 m. vaikų; $p < 0,05$).

Kaimuose (34,4 proc.), miesteliuose (31,5 proc.) gyvenančių mokinių ir nešiojančių visada atšvaitus tamsiu paros metu yra daugiau negu miestuose (18,8 proc.) ($p < 0,05$). Tačiau mieste gyvenčių mokinių yra daugiau negu miesteliuose, kurie visada segėtų saugos diržus važiuojant automobiliu (atitinkamai 88,5 ir 81,9 proc.; $p < 0,05$).

Duomenys pagal šeimyninę padėtį yra statistiškai reikšmingi ($p < 0,05$). Vaikų, kurie gyvena su abiem tėvais ir kurie visada nešiotų atšvaitus (32,2 proc.), segėtų saugos diržus (87,6 proc.) yra daugiau negu vaikų, kurie gyvena su vienu iš tėvų (visada atšvaitus nešioja 24 proc. vaikų, visada segi diržus 9,1 proc. vaikų).

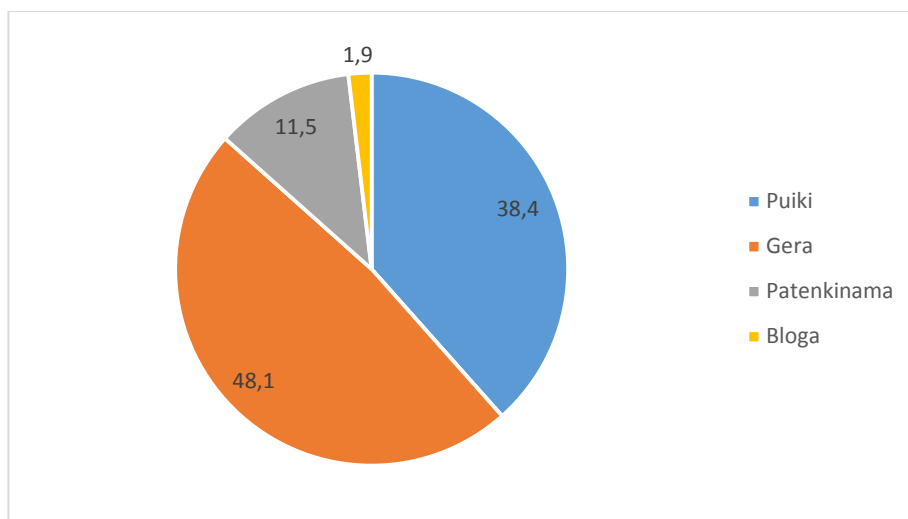
9. Sveikata

Paklausus Klaipėdos rajono vaikų, kaip jie jaučiasi galvodami apie savo dabartinį gyvenimą, 52,9 proc. vaikų atsakė, kad jaučiasi pakankamai laimingi, o daugiau negu trečdalis mokinių jaučiasi labai laimingi (34,6 proc.). Dešimtadalis (10,2 proc.) vaikų prisipažino, kad nesijaučia laimingais, 2,3 proc. vaikų pažymėjo, kad yra visiškai nelaimingi (21 pav.).

21 pav. Kaip jaučiasi galvodami apie savo gyvenimą (proc.)

Panašus duomenų pasiskirstymas paprašius vaikų apibūdinti savo sveikatą. 48,1 proc. mano, kad jų sveikata yra gera, 38,4 proc. – kad puiki. 11,5 proc. vaikų pažymėjo, kad jų sveikata yra patenkinama, 1,9 proc. – kad bloga (22 pav.).

22 pav. Kaip apibūdina savo sveikatą (proc.)

Daugiau berniukų negu mergaičių jaučiasi labai laimingais (atitinkamai 39,5 ir 28,9 proc.; $p < 0,05$). Puikiai savo sveikatą apibūdino taip pat daugiau berniukų negu mergaičių (atitinkamai 44,7 ir 30,5 proc.; $p < 0,05$), o gera sveikata – daugiau mergaičių negu berniukų (51,9 ir 45,3 proc.; $p < 0,05$).

Pagal klases duomenys statistiškai reikšmingai skiriasi. Penktokų (43,3 proc.), kurie jaučiasi labai laimingi, yra daugiau negu septintokų (33,2 proc.) ir devintokų (27,3 proc.) ($p < 0,05$). Devintokų, kurie jaučiasi nelaimingais, yra daugiau negu septintokų (atitinkamai 14,9 ir 7,8 proc.; $p < 0,05$). Kad sveikata yra puiki, daugiau atsakė penktokų (44,7 proc.) negu devintokų (33 proc.) ($p < 0,05$). Pagal amžių rastas statistiškai reikšmingas skirtumas tik pagal vieną požymį – daugiau 15 m. vaikų negu 14 m. vaikų savo sveikatą apibūdino patenkinamai (atitinkamai 18,9 ir 9,3 proc.; $p < 0,05$).

Galima teigti, kada duomenys pagal gyvenamąją vietą ir jausmų apibūdinimą galvojant apie savo gyvenimą, yra statistiškai reikšmingai skirtingi. 39,1 proc. kaimuose gyvenančių vaikų atsakė, kad jaučiasi labai laimingi galvodami apie savo gyvenimą, ir tai yra daugiau negu miesteliuose gyvenančių vaikų (30 proc.) ($p < 0,05$).

52,3 proc. miesteliuose gyvenančių vaikų mano, kad jų sveikata yra gera ir tai yra daugiau negu kaimuose gyvenančių vaikų (44,9 proc.; $p < 0,05$).

Duomenys pagal šeimyninę padėtį nėra statistiškai reikšmingai skirtingi.

IŠVADOS

Fizinis aktyvumas

Kasdien, ne pamokų metu, sportuoja ir mankština 23 proc. mokinių, mažiausiai keturis kartus per savaitę sportuoja penktadalis mokinių. Ne pamokų metu kasdien mažiausiai po 4 val. mankština, sportuoja 34,5 proc. mokinių.

- Berniukai sportuoja, mankština dažniau negu mergaitės (kasdien sportuoja dvigubai daugiau berniukų negu mergaičių).
- Kasdien daugiau sportuoja penktokai ir septintokai negu devintokai. Tačiau daugiau devintokų negu penktokų sportuoja 4-6 kartus per sav.
- Miesteliuose gyvenantys vaikai sportuoja daugiau negu kaimuose ir miestuose gyvenantys vaikai.

Mityba

Darbo dienomis, kai eina į mokyklą, pusryčiauja daugiau negu pusė Klaipėdos rajono mokinių. Pusryčių nevalgo kai eina į mokyklą beveik penktadalis Klaipėdos rajono mokinių. Abi savaitgalio dienas pusryčius valgo 83,2 proc. mokinių.

- Berniukų, pusryčiaujančių visas penkias dienas kai eina į mokyklą, yra daugiau negu mergaičių.
- Penktokai pusryčius valgo dažniau negu septintokai ir devintokai.
- Darbo dienomis ir savaitgaliais valgo pusryčius daugiau mokinių, kurie gyvena su abiem tėvais, negu mokiniai, gyvenantys su vienu iš tėvų.

Apie trečdalis Klaipėdos rajono mokinių vaisius ir daržoves valgo mažiausiai po kartą kasdien.

- Mergaitės dažniau negu berniukai valgo vaisius ir daržoves.
- Kasdien bent po kartą vaisius daugiau valgo penktų klasių mokiniai negu devintos klasės mokiniai.
- Kasdien (kelis kartus per dieną) daugiau vaisius valgo mieste negu miestelyje gyvenantys vaikai. 5-6 dienas per savaitę daržoves daugiau valgo miestelio vaikai negu kaimo vaikai.

Žalingi įpročiai

Kada nors bent kartą rūkė elektronines cigaretes trečdalis Klaipėdos rajono mokinių. Per paskutines trisdešimt dienų kas aštuntas mokinys rūkė tabako gaminius. Paklausus mokinių apie alkoholio vartojimą, pusė Klaipėdos rajono mokinių atsakė, kad per visą savo gyvenimą bent kartą vartojo kokį nors alkoholinį gėrimą, o kas ketvirtas mokinys buvo išgėręs tiek alkoholinių gėrimų, kad pasijustų apsvaigęs.

- Berniukų, išbandžiusių elektronines cigaretes, yra daugiau negu mergaičių.
- Visi duomenys pagal klases statistiškai reikšmingi – kuo vyresnė klasė, tuo bent kartą rūkiusių tabako gaminius ir elektronines cigaretes, vartojusių bet kokį alkoholinį gėrimą yra daugiau. Per visą savo gyvenimą bent kartą tabako gaminius rūkė kas aštuntas penktokas.
- Pagal gyvenamąją vietą, mieste gyvenčių vaikų, kurie bent kartą per savo gyvenimą rūkė tabako gaminius, elektronines cigaretes, vartojo bet kokį alkoholinį gėrimą buvo daugiau negu vaikų, gyvenančių kaime, miestelyje.

- Vaikų, kurie gyvena tik su vienu iš tėvų, prisipažinusių, kad bent kartą per savo gyvenimą rūkė tabako gaminius, elektronines cigaretes, vartojo bet koki alkoholini gėrimą buvo daugiau negu tų vaikų, kurie gyvena su abiem tėvais.

6,1 proc. mokinių bent kartą per visą savo gyvenimą vartojo marihuaną ar hašišą.

- Per paskutinius metus daugiau berniukų negu mergaičių vartojo marihuaną ar hašišą.
- Devintokų, vartojusių marihuaną ar hašišą, buvo daugiau negu septintokų ir penktokų.
- Miesto vaikų, bent kartą per savo gyvenimą vartojusių marihuaną ar hašišą, buvo daugiau negu miestelio vaikų.

TV, kompiuterių, išmaniųjų telefonų naudojimas

Paklausus Klaipėdos rajono mokinių, kiek vidutiniškai laiko laisvalaikiu žiūri TV, naudojami kompiuteriu, išmaniaisiais telefonais, apie trečdalis mokinių atsakė, kad darbo dienomis tokiu laisvalaikiu užsiima apie 2 val. per dieną. Per savaitgalio dieną apie 4 val. ir daugiau TV žiūri, naudojami kompiuteriu, išmaniaisiais telefonais trečdalis mokinių.

- Darbo dienomis ir savaitgaliais ilgiau laiko prie TV, kompiuterių, išmaniųjų telefonų praleidžia devintokai, septintokai negu penktokai.
- Miesto vaikai laisvalaikį prie TV, kompiuterių, išmaniųjų telefonų praleidžia ilgiau negu miesteliuose, kaimuose gyvenantys vaikai.
- Daugiau penkiolikos metų negu keturiolikos metų vaikų vidutiniškai apie 3 val. per darbo dieną žiūri TV, naudojami kompiuteriais, išmaniaisiais telefonais.

Preveninės programos mokykloje

Didžioji dalis Klaipėdos rajono mokinių teigia, kad apie gyvensenos pagrindus jų mokyklose kalbama pakankamai.

- Daugiau mergaičių negu berniukų yra manančių, kad mokykloje per mažai skiriama dėmesio sveikai gyvensenai, mitybos įpročiams, alkoholio ir narkotikų prevencijoms.
- Devintokų ir septintokų, atsakiusių, kad per mažai mokykloje skiriama dėmesio prevencinėms programoms, buvo daugiau negu penktokų.
- Mieste gyvenančių vaikų yra daugiau negu miesteliuose ir kaimuose gyvenančių vaikų, kurie mano, kad mokykla per mažai dėmesio skiria sveikai gyvensenai, rūkymo, alkoholio prevencijoms.

Patyčios, smurtas, nelaimingi atsitikimai

Daugiau negu pusė Klaipėdos rajono mokinių per paskutinius du mėnesius nesityčiojo iš kitų mokinių ir taip pat daugiau negu pusė mokinių patys nepatyrė iš kitų patyčių. Trečdalis mokinių prisipažino, kad vieną ar du kartus per paskutinius du mėnesius tyčiojosi iš kitų mokinių, o 23,4 proc. mokinių prisipažino, kad vieną, du kartus iš jų pačių tyčiojosi kiti mokiniai.

- Mergaičių, kurios per paskutinius du mėnesius nesityčiojo iš kitų mokinių, buvo daugiau negu berniukų.
- Septintokų buvo mažiausiai, paluginant su penktokais ir devintokais, kurie nesityčiojo iš kitų mokinių per paskutinius du mėnesius. Kuo vyresnė klasė, tuo patyčių iš kitų mokinių patys vaikai patiria mažiau.
- 58,8 proc. miestelio vaikų atsakė, kad jie patys nė karto nepatyrė patyčių per paskutinius du mėnesius ir tokių atsakymų buvo daugiau, negu vaikų, kurie gyvena kaimuose.

91,4 proc. vaikų per paskutinius du mėn. nėra patyrė iš tėvų fizinės bausmės. Kas dvidešimtas vaikas prisipažino, kad kartą arba du kartus jį mušė ar kitaip fiziškai baudė tėvai.

Pusė Klaipėdos rajono vaikų per paskutinius metus nebuvo nei karto susižeidę arba patyrę kitų nelaimingų atsitikimų. Kas dešimtas vaikas tris ir daugiau kartų per paskutinius metus buvo taip susižeidęs, kai teko kreiptis į medikus.

Saugumas kelyje

Visada važiuojant automobiliu saugos diržus segi 85,2 proc. mokinių. Atšvaitus nešioti vis dar vengiama – tik trečdalis mokinių visada juos nešioja tamsiu paros metu, o visai jų nenešioja 35,1 proc. vaikų.

- Vyresnių klasių mokiniai rečiau nešioja atšvaitus tamsiu paros metu.
- Kaimuose, miesteliuose gyvenančių mokinių ir nešiojančių visada atšvaitus tamsiu paros metu yra daugiau negu miestuose. Tačiau mieste gyvenčių mokinių yra daugiau negu miesteliuose, kurie visada segi saugos diržus važiuojant automobiliu.
- Vaikų, kurie gyvena su abiem tėvais ir kurie visada nešiotų atšvaitus, segėtų saugos diržus yra daugiau, negu vaikų, kurie gyvena su vienu iš tėvų.

Sveikata

Daugiau negu trečdalis Klaipėdos rajono vaikų jaučiasi labai laimingi galvodami apie savo dabartinį gyvenimą. Dešimtadalis vaikų prisipažino, kad nesijaučia laimingais.

48,1 proc. vaikų mano, kad jų sveikata yra gera, 38,4 proc. – kad puiki. 11,5 proc. vaikų pažymėjo, kad jų sveikata yra patenkinama.

- Daugiau berniukų negu mergaičių jaučiasi labai laimingais. Puikiai savo sveikatą vertina taip pat daugiau berniukų negu mergaičių.
- Penktokų, kurie jaučiasi labai laimingi, yra daugiau negu septintokų ir devintokų.
- Miesteliuose gyvenančių vaikų ir manančių, kad jų sveikata yra gera, yra daugiau negu kaimuose gyvenančių vaikų.